

Szarvasbőgés

Varázslatos élmény és veszélyforrás

„A szerződés kötelező, az adott szó megtartott” - Varga Ákos

Milliárdos nyereségről jelenthet a pesti tőzsde agrárcége

Az előzetes jelentéstervezet szerint méretes bevétellel és jókora nyereséggel zárta a 2022–2023-as üzleti évet az UBM Holding leányvállalata, az UBM Trade Zrt.

Az igazgatóság által még el nem fogadott, könyvvizsgálattal még alá nem támasztott eredménytervezet szerint az agráripari társaság és leánycégeinek együttes bevétele 235–240 milliárd forint között alakult a június 30-án zárult üzleti évben.

A konszolidált EBITDA a 9 és 9,5 milliárd forint közötti tartományba esik, mindehhez pedig várhatóan 600 millió és egymilliárd forint közötti adózott eredmény társul.

A Románia mellett Olaszországban is terjeszkedő vállalat-csoport közleményében hangsúlyozza, hogy a fenti összegek még nem a Budapesti Értéktőzsde Standard kategóriájában jegyzett UBM Holding június 30-án zárult üzleti évére vonatkoznak, valamint a kibocsátó a saját pénzügyi kimutatásait a nemzetközi pénzügyi beszámolási standardok szerint fogja elkészíteni.

Ezzel együtt az előzetes eredményprognózis nagyban meghatározza a holding hasonló pénzügyi mutatóit, már csak azért is, mert eszközeinek tetemes részét az időszak végén is az UBM Trade alaptőkéjének 99,99 százalékát megtestesítő törzsrészesvények tették ki.

(Forrás: Világgazdaság: K.T.)

Gabonaháború

Saját hatáskörben **Tovább él az Ukrán gabona behozatali tilalom**

Szeptember 15-én lejárt a behozatali korlátozó intézkedés, így cselekedni kellett.

Hazánk meghosszabbítja a behozatali tilalmát.

Nagy István agrárminiszter elmondta, hogy a piaci zavarok kezelése érdekében viszont a továbbiakban is fenn kell tartani a moratóriumot. Amennyiben az olcsó ukrán gabona elárasztaná hazánkat, valamint a szomszédos tagállamok piacait, akkor nem lenne elegendő a tárolókapacitás betárolni az őszi betakarítás terményeit. A hazai piacra történő értékesítés ellehetetlenülne, így a gazdáknak még nagyobb nehézséggel kellene szembenézniük, ezt viszont a kormány nem nézheti tétlenül.

Kiemelte továbbá azt is, hogy ők az utolsó pillanatig várták az Európai Bizottság döntését a tilalmi rendelkezés fenntartásával kapcsolatban. Brüsszel nem hallgatta meg a kelet-európai gazdálkodók segítségkérését, sőt tulajdonképpen Ukrajnára bízta a döntést, hogy mit és mennyit akar exportálni Magyarországra és a többi tagállamba.

Az átszállítást nem tiltják meg

Nagy István hangsúlyozta, hogy hazánk továbbra sem tiltja az ukrán termékek Magyarország területén történő átszállítását. A tranzitszállítmányok továbbra is engedélyezettek maradnak azonban azokat az illetékes hatóságok az eddigi gyakorlatnak megfelelően zárral látják el a határon. Nyomon kell azokat követni, valamint az ország egész területén ellenőrizni az érintett termékek és szállítmányok útját.

A cél az EU piacainak uralása

A tárcavezető szerint a nemzetközi nagytőke tulajdonban álló, nagy ukrán mezőgazdasági cégek céljára már nem a harmadik világba történő értékesítés, hanem az EU piacainak uralása, ami nemcsak a határ menti, hanem a többi tagállam mezőgazdasági termelőjének is komoly gondokat tud és fog okozni.

Az ukrán gabonára nem vonatkoznak olyan erős szabályozások, így a minősége nem felel meg az elvártaknak.

Nem felelhetjük el azt sem, hogy az Ukrajnában előállított termékeknek közel sem olyan szigorú követelményeknek kell megfelelniük, mint az Európai Unióban termelteknek, ami az előállítást is olcsóbbá teszi. Kiemelte, hogy most azt látjuk, ahogy a multinacionális tőke a még nagyobb extraprofit miatt elő akarja foglalni az EU-s piacot, ezzel teljes mértékben tönkre téve az európai gazdákat.

Az Európai Bizottság ehhez hozzá is segíti őket, a magyar és az európai gazdálkodók érdekei helyett az Ukrajnában működő nemzetközi cégek érdekeit képviseli. Ezt semmiképpen nem lehet ennyiben hagyni, hiszen a polgárok érdeke, hogy szabályok mentén, a termelőtől az asztalig, ellenőrzött körülmények között előállított termékek kerüljenek a tányérra. A gazdálkodók jobban várják el, hogy biztonságot és megfelelő körülményeket biztosítsunk a számukra – mondotta az agrárminiszter.

(Forrás: Agrárminisztérium)

Ukrajna beperli Magyarországot az ukrán gabona behozatali tilalmának meghosszabbítása miatt

Kijev nem hagyja válasz nélkül a magyar, a szlovák és a lengyel intézkedéseket.

Ukrajna beperli Lengyelországot, Magyarországot és Szlovákiát, mert saját hatáskörben meghosszabbították az ukrán gabona behozatali tilalmát, sőt Magyarország ki is bővítette azt – írja a HVG a Politico hírlevele nyomán.

A Politico hírlevelében Tarasz Kacska, ukrán gazdaságfejlesztési, kereskedelmi és mezőgazdasági miniszterhelyettes nyilatkozott. Elmondta, hogy a pert a Kereskedelmi Világszervezetnél (WTO-nál) kezdeményezik a magyarok, a lengyelek és a szlovákok ellen, mert „az egész világnak látnia kell, hogyan viselkednek az EU tagállamai a kereskedelmi partnereikkel és a saját szervezetükkel szemben”.

A három ország nyílt szembenállása Brüsszellel nem csupán az Európai Unió belső ügye, hanem felveti azt is, vajon a nemzetközi kereskedelmi partnerek bízhatnak-e abban, hogy Brüsszel az egész EU nevében köt megállapodásokat – mondja az interjúban az ukrán politikus.

Kacska úgy vélte, Magyarország döntése pusztán politikai nyilatkozat, a lengyel behozatali tilalom azonban súlyos következményekkel járhat az ukrán exportra. Ezért Kijev azt is kilátásba helyezte, hogy ha Varsó nem vonja vissza a döntését, akkor cserébe ők is megtiltják a lengyel gyümölcsök és zöldségek behozatalát Ukrajnába.

Nagy István agrárminiszter, pénteken – miután lejárt az EU-s öt országra kiterjedő ukrán gabonára vonatkozó behozatali korlátozó intézkedés hatálya – bejelentette, hogy Magyarország nemzeti hatáskörben hosszabbítja és terjeszti ki az ukrán mezőgazdasági termékekre vonatkozó behozatali tilalmat. Szlovákia meghosszabbította az EU korábbi tilalmát négy gabonafajtára, Lengyelország pedig a hétvégén további tilalmat vezetett be az ukrán lisztre és takarmányokra.

(Forrás: Agroinform.hu)

Nyílt levelet írt a MAGOSZ és a NAK Ursula von der Leyen részére az ukrán gabonaimport ügyében

A szakmai szervezetek azt kérik, haladéktalanul vizsgálják felül az ukrán gabona behozatali tilalmának felfüggesztését.

A MAGOSZ és a NAK – több szakmai szervezet támogatásával – nyílt levélben fordul Ursula von der Leyenhez, az Európai Bizottság elnökéhez, amelyben megfogalmazták követeléseiket az ukrán gabonaimport tilalmának feloldása kapcsán. A nyílt levelet az alábbiakban változtatás nélkül közöljük.

„Tisztelt Elnök Asszony!

Több százezer magyar gazdát, termelőt képviselve jelen nyílt levélben azzal a határozott kéréssel fordulunk Önhöz, hogy a szakmai szempontok figyelembevételével haladéktalanul vizsgálják felül az ukrán gabona behozatali tilalmának felfüggesztését, és újra rendeljék el a korlátozást.

Nem volt elég, hogy a félresikerült uniós szankciók, az energiaválság és a megnövekedett inputanyag-költségek embert próbáló nehézséget okoztak a magyar gazdáknak, az Európai Bizottság elhibázott módon eltörölte az ukrán mezőgazdasági termékek vámját. Az EU becsapta a gazdákat, visszaélt a szolidaritásukkal, a gazdák jó szándékával, hogy a háború sújtotta ukrán gazdálkodók terményei eljussanak a szintén nehéz sorsú afrikai embereknek.

Az átgondolatlan intézkedések miatt az ukrán gabona letarolta a közép-kelet-európai piacokat, óriási piaci bizonytalanságot, a termelői árak drasztikus zuhanását okozta. A tavaly nyár óta beáramló – tervezetten Afrikába menő, de mégis a régiókban ragadó – ukrán termények komoly problémákat okoztak hazánkban és az Ukrajnával határos frontországokban. A magyar gazdák legalább 300 millió euró veszteséget szenvednek el csak az őszi búza esetében, és a többi terménynél sem jobb a kilátások.

Elfogadhatatlan számunkra, hogy az importtilalmat hazánk és több más érintett ország kérése ellenére sem hosszabbították meg, a fejünk fölött döntöttek olyan indokokra hivatkozva, amelyek köszönőviszonyban sincsenek a valósággal. Az Európai Bizottság ezzel elárulta az uniós polgárok élelmezés-biztonságát szavatoló gazdákat.

Az importtilalom feloldása nem a háború sújtotta ukrán népnek nyújt segítséget, hanem a nemzetközi nagytőkések érdekeit szolgálja. A 10 legnagyobb ukrán mezőgazdasági termelő vállalkozásból 9-et ugyanis nem Ukrajnában jegyeztek be, hanem amerikai és nyugat-európai tőkealapok érdekeltségébe tartoznak.

Felháborító és teljesen torzítja a versenyt, hogy a miközben az EU-ban a gazdáknak rendkívül szigorú környezetvédelmi, állatjólléti feltételeket írnak elő, az EU-ba érkező importnak nem kell megfelelnie ezeknek a szabályoknak. Ukrajnában olyan módszerekkel állítják elő a termékeket, amelyeket az Unióban rég betiltottak, bizonyos növényvédő szerektől egyes állattartási technológiákig.

Mindezek alapján követeljük, hogy:

a nemzetközi nagytőkések támogatása helyett szakmai alapon hozzák meg a döntéseket, ismét rendeljék el az ukrán gabona behozatali tilalmát, és terjesszék ki azt a többi agrár- és élelmiszeripari termékre is; dolgozzanak ki olyan, hosszú távon is hatékony megoldást, amely segíti az ukrán termékek eljutását a hagyományos piacaikra; tegyenek piacstabilizáló lépéseket, valamint kompenzálják a magyar gazdák veszteségeit – a jelképes összegű, 15,9 millió eurós kompenzáció nem nyújt érdemi segítséget. az ukrán terményekkel szemben is tartassák be az uniós termelésre vonatkozó környezetvédelmi, növényegészségügyi előírásokat.

Egyúttal jelezzük: támogatjuk a magyar kormány döntését, hogy nemzeti hatáskörben meghosszabbította és más ukrán termékekre – így a mézre, egyes húsfélékre és a tojásra is – kiterjesztette a behozatali tilalmat, ugyanis az Ukrajnából érkező import nemcsak a gabona- hanem más termékpályákon is súlyos problémákat okozott.

Követeljük, hogy az Európai Bizottság képviselje a tagországok, a kelet-európai, köztük a magyar gazdák és az uniós állampolgárok egyértelmű érdekeit, és azokat szem előtt tartva vizsgálja felül a döntését, és változtassa meg álláspontját!

Budapest, 2023. szeptember 25.

Együttműködését megköszönve, tisztelettel:

Györffy Balázs, elnök – Nemzeti Agrárgazdasági Kamara
Jakab István, elnök – Magyar Gazdakörök és Gazdaszövetkezetek Szövetsége
Csorbai Attila, elnök-igazgató – Baromfi Termék Tanács
Petőházi Tamás, elnök – Gabonatermesztők Országos Szövetsége
Zászlós Tibor, elnök – Magyar Állattenyésztők Szövetsége
Bross Péter, elnök – Országos Magyar Méhészeti Egyesület”

Határszemle

Búza

Az árak trendje lefelé mutat

Az északi féltekén a betakarítás a végéhez közeledik; a terméseredmények különösebb meglepetést nem tartogattak, a minőség azonban annál inkább. Az EU-ban a szokottnál nagyobb arányban került takarmányminőségű búza a raktárakba, további nyomás alá helyezve a takarmány- (és a kukorica-) árakat. Az International Grain Council (Nemzetközi Gabona Tanács – IGC) júliusi jelentése alapján a globális felhasználás magas lesz, azonban a termés és a fordulókészletek mértéke ezt kényelmesen kompenzálni fogja. Az EU exportaktivitása nagyban függ az euró-dollár árfolyam alakulásától: a francia búza egyelőre jól kalkulál a Maghreb és a Száhel-övezet országai felé, az utóbbi irányba az orosz gabona is versenyképes lehet. A legszegényebb afrikai országok esetében sajnos a kérdés jellemzően inkább az, hogy milyen mértékben találkozik a kínálat fizetőképes kereslettel.

CBOT, búza 2023. szeptember

Az árak hosszabb távú trendje mind Európában, mind az Egyesült Államokban lefelé mutat, az elmúlt 9 hónapban 20–25% körüli árcsökkenés volt megfigyelhető, praktikusán az összes tőzsdei határidős lejárat esetében.

MATIF, búza 2023. szeptember

A fentiek tükrében a belföldi piaci lehetőségek is erősen korlátozottak. A végleges aratási jelentés szerint 5,6 tonnás átlag mellett 5,5 millió tonna körüli búzát takarítottak be a gazdák, mely a tavalyi eredményeket jelentősen túlszárnyalva, tekintélyes árualapot jelent. A minőséggel kapcsolatos várakozásokkal szemben az idei évben a teljes volument tekintve a takarmánybúza aránya magasabb lehet. A kereslet alacsony mértéke, néhol teljes hiánya azonban komoly fejtörést okoz. A kialakult alacsony árszintek nem csupán a bőséges kínálatra, hanem az inflációs folyamatokra és a konjunktúra lassulására egyaránt reflektálnak, így egyelőre nem látszik éles fordulat a piaci keresletben.

(Forrás: Agrárágazat: Reng Z.)

Kukorica: piaci kihívások és ellentmondások

Európában a DG Agri július végi prognózisa alapján közel 63 millió tonna termés várható, mely elmarad az elmúlt 5 év átlagától, még úgy is, hogy tavaly csupán 52 millió tonnányi kukoricát takarítottak be a tagállamok. Miután a felhasználás is jelentősen csökken – részben az EU gazdaságának lassulása, részben a takarmányipar kukorica rovására emelkedő búzakereslete miatt –, így alacsonyabb importkitettség mellett az elemzők kevésbé számítanak intenzív piaci mozgásokra.

A Nemzeti Agrárgazdasági Kamara (NAK) által jegyzett őszi termésbecslésriport Magyarországon 7,9 tonnás hektáronkénti termésátlag mellett közel 6 millió tonnás kukoricatermésel kalkulál. Figyelembe véve a várhatóan alacsonyabb takarmányipari és feldolgozó keresletet, az exportnak akár 2–2,5 millió tonna körüli többletet kellene felszívnia. A jelenlegi marginális külpiaci aktivitás mellett ez komoly kihívás lehet, nem beszélve arról, hogy a szállítási költségek töretlen emelkedéséből fakadóan a vevők a kedvezőbb költségstruktúrájú tengeri szállításokat részesítik előnyben. Mindezt tetézheti a korábban már említett ukrán export volumene, mely a tengeri szállítások ellehetetlenülése eredményeként újból az unió szárazföldi határátkelőit, átrakó- és logisztikai kapacitásait fogja terhelni, tovább emelve a fuvardíjakat.

A jelenlegi árak és a várható termésmennyiségek ellenére az eladói érdeklődés kifejezetten alacsony, holott a belföldi vevők részéről tapasztalható vételi szándék, míg az exportkereslet csupán esetleges. Erőteljesek a vevői aggodalmak a tavalyi, több esetben aflatoxinnal szennyezett tételek új termésbe történő esetleges bekeverésével kapcsolatban: egy ilyen célú „hígítással” valójában a fogyasztók egészségét tesszük kockára, arról nem is beszélve, hogy jogszabályokba ütköző tevékenység.

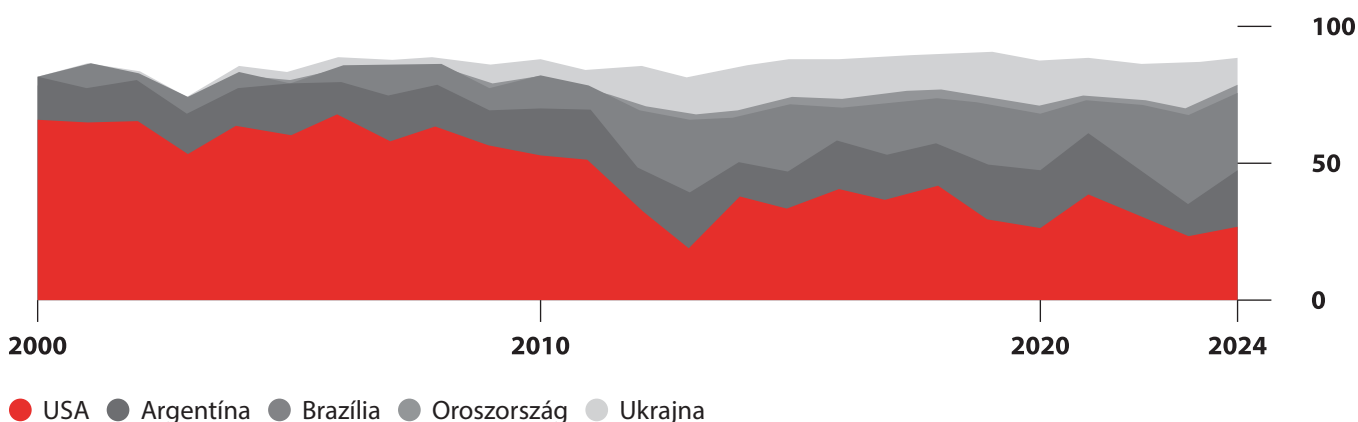
(Forrás: Agrárgazdaság: Reng Z.)

Trónfosztás

Brazília a legnagyobb kukoricaexportőr

Az augusztus 31-én véget ért 2022/23-as gazdasági évben az USA lecsúszott a kukoricaexport első helyéről, helyét Braziliának adta át, és lehet, hogy soha nem is szerzi vissza. Az USDA szerint a 2023/24-es szezonban az Egyesült Államok adja majd a globális kukoricaexport mintegy 23 százalékát, ami jóval kevesebb, mint Brazília majdnem 32 százaléka. Az USA az utóbbi évtizedekben csak egyszer szorult a második helyre, a 2013-as pusztító szárazság után. Az amerikai exportőrök azonban kezdenek hozzászokni az ilyen hírekhez, hiszen a szójabab és a búza piacán is leszorultak a dobogó tetejéről. Előbbit szintén Brazília, utóbbit előbb az EU, majd Oroszország vette át tőle.

A világ legnagyobb kukorica-exportőrei, piaci rész, százalék

(Forrás: USDA)

E folyamatos pozícióvesztés mögött több ok húzódik meg. Első helyen a növekvő termelési költségek, majd a Kínával vívott kereskedelmi konfliktus, valamint az erős dollár. Az Egyesült Államok versenyképességének folyamatos hanyatlása csapás egy olyan országra, amely régóta geopolitikai eszközként kezeli az élelmiszert. A hidegháború tetőpontján az USA nagy készleteit eszközként használta fel a kommunizmus terjedésének megakadályozására a fejlődő országokban, sőt az 1970-es évek eleji termés kiesés után búzájának mintegy negyedét Oroszországba szállította. Módszereit ma Kína és Oroszország alkalmazza sikerrel. A trónfosztáshoz az is kellett, hogy Braziliában jó, az USA-ban gyenge termés legyen, és persze a gyenge a brazil deviza is előnyhöz juttatta a brazil exportőröket. A dél-amerikaiak egyszerűbben olcsóbbak.

Ez mennyire lehet tartós? Meglehetősen. A globális szinten versengő amerikai kukoricaágazat előtt néhány kihívás a 2022/23-as gazdasági éven túl is megmarad. Az Egyesült Államokban magasabbak a munkaerő- és szállítási költségek, különösen azért, mert a Mississippi folyón jelenleg is zajló szárazság lehetetlenné teszi a kukorica exportját Közép-Nyugatról. Brazília modernizálta kikötőit és infrastruktúráját, megszüntetve a korábban meglévő logisztikai hiányosságokat. A melegebb éghajlatú Brazília évente két kukoricatermést kap egy helyett, ami versenyelőnyt jelent az Egyesült Államokkal szemben.

(Forrás: Agrokép: Fórián Z.)

Eladjuk a GM-mentest, vesszük a GM-szóját

Globális rekord

Az Egyesült Államok Mezőgazdasági Minisztériuma (USDA) szerint a globális szójatermés körülbelül 403 millió tonnát tesz ki a futó szezonban. Ez nemcsak rekordot, jelent, hanem azt is, hogy az utóbbi évek után dúskáini fogunk ebben a fehérjenövényben – erősítette meg a MezőHír. Összességében a tavalyinál 33 millió tonnával lehet több a világ szójatermése idén, aminek a zömét (81%) Brazília, Argentína és az Egyesült Államok állítja elő. Az elemzők a globális fogyasztást szűk 384 millió tonnára teszik, ami 20,7 millió tonnával több, mint 2022/23-ban. Ennek ellenére rekord nagyságú zárókészlettel zárhatja a világ ezt a szezont.

Itthon szűk 60 ezer hektár az idei szójaterület, vagyis nem igazán váltak valóra a tavalyi előzetes várakozások a termőterület-növekedést illetően. Pedig a szója akkor is – például 1 tonnás hektáronkénti átlagnál – nagy üzlet, ha nincs meg az idehaza gyakran elért 2,5-3 tonnás termésátlag. Hogy e fehérjenövény nem nőtt 60 ezer hektár fölé, annak hasonló az oka, mint 2015-ben, amikor a plusztámogatás ellenére, a rossz idő miatt sok gazdának elment a kedve a termesztésétől.

Mindenesetre az idei átlagtermés is elérte a 2,8 tonnát az EU Bizottság friss becslése szerint, vagyis durván 160-165 ezer tonna között lesz a megtermelt szójamennyiség. Az elmúlt öt évben a termés mintegy 56 százalékát bab formájában exportáltuk GMO-mentes alapanyagot igénylő országoknak (Németország, Ausztria). Eközben 150 ezer tonnás nagyságrendben importáltunk jellemzően brazil GM-szóját.

(Forrás: Agrárágazat: Kohout Z..)

FAO: gabonajelentés

Az EU-ban a vártnál kevesebb lesz a gabonatermés, Ukrajnában viszont jobb lesz a gabonatermés. A szervezet a honlapján közzétett előrejelzésében globálisan 2,815 milliárd tonna gabonatermással számol, 0,9 százalékkal magasabbal, mint tavaly, megegyezően a 2021-ben betakarított mennyiséggel.

A FAO a 2021-hez hasonló, rekordnagyságú gabonatermésre számít a világon. A búzatermés várhatóan 2,6 százalékkal elmarad majd a múlt évitől, 781,1 millió tonna lesz, amely így is a második legnagyobb mennyiség. A szárazság miatt különösen Kanadában és az Európai Unióban csökken a termés tavalyhoz viszonyítva, Kínában pedig a heves esőzések rontják a terméskilátást az ország több fontos búzatermő vidékén. Az eddig becsülnél több búzát takaríthatnak be ugyanakkor az Egyesült Államokban, Indiában és Ukrajnában.

Gabonatermés a világon a FAO adatai alapján

A globális kukoricatermés rekordszintű, 1,215 milliárd tonna lehet a FAO számításai szerint az idén, az eddig becsülnél jobb termés várható Ukrajnában és Braziliában, ami ellensúlyozza a kisebb termést az Egyesült Államokban és az Európai Unióban.

(Forrás: Agroinform – MTI)

Növekvő logisztikai költségek

Mind a szállítványozóknak, mind az agrárgazdasági vállalkozóknak számolni kell a logisztikai költségek növekedésével.

1. Jövedéki adó változás

Jelenleg:

- c) a gázolajra üzemanyagként vagy tüzelő-, fűtőanyagként kínálás, értékesítés vagy felhasználás esetén
- ca) ha a kőolaj (3) bekezdés szerinti világpiaci ára meghaladja az 50 USD/hordó értéket, 110 350 Ft/ezer liter,
- cb) ha a kőolaj (3) bekezdés szerinti világpiaci ára nem haladja meg az 50 USD/hordó értéket, 120 350 Ft/ezer liter

2024.01.01-től:

- c) a gázolajra üzemanyagként vagy tüzelő-, fűtőanyagként kínálás, értékesítés vagy felhasználás esetén,
- ca) ha a kőolaj (3) bekezdés szerinti világpiaci ára meghaladja az 50 USD/hordó értéket, 142 900 Ft/ezer liter,
- cb) ha a kőolaj (3) bekezdés szerinti világpiaci ára nem haladja meg az 50 USD/hordó értéket, 152 900 Ft/ezer liter,”

A módosítás már kihirdetésre került július 14-én, így a Nemzeti Jogszabálytárban a törvényhez tartozó adott időállapotot kiválasztva olvasható a jövőbeli szöveg. Meg kell jegyezni, hogy a literenkénti 30Ft-os különbségre még rá kell számolni az Áfát is. Csekély vigasz, hogy a mezőgazdaságban felhasznált gázolaj utáni adó-visszaigénylés mértéke enyhén nőni fog, a jelenlegi 82 és 83,5%-os mértékről 86 és 87%-ra évente és hektáronként legfeljebb 97 liter gázolaj megfizetett adója után – értesült a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara (NAK) tájékoztatójából az Agro Napló.

2. Útdíj emelés

A 2013. évi LXVII. törvény végrehajtásáról szóló 209/2013. (VI. 18.) Korm. rendelet 3. §. (5) bekezdése határozza meg az útdíj mértéket. A rendelet 9/A. §. (1) bekezdése szerint az útdíjnak – ideértve az infrastruktúradíjat és a külsőköltségdíjat is – a miniszter által meghatározott alapmérték alapján megállapított korrigált mértékét a NÚSZ-nak kell közzétenni a honlapján. A Kormány 361/2022. (IX. 19.) Korm. rendelete módosította az autópályák, autóutak és főutak használatáért fizetendő megtett úttal arányos díjról szóló 2013. évi LXVII. törvény végrehajtásáról szóló 209/2013. (VI. 18.) Korm. rendeletet, aminek értelmében 2023. július 1-től kezdődően az útdíj mértéke a Központi Statisztikai Hivatal által a tárgyév júliusára vonatkozóan közzétett inflációval megegyező mértékben emelkedik a tárgyév október 1. napjától. A KSH portálján ez az érték a tárgyidőszakra vonatkozóan jelenleg 17,6%-ot mutat.

(Forrás: Nemzeti Agrárgazdasági Kamara)

Figyelmeztető jelek Az agrárgazdaság láttelepe'2023

Összesen 196 ezer agrártevékenységet végző gazdaság működött hazánkban 2023 nyarán, ez 19 százalékos visszaesést jelent három év alatt. Továbbra is megfigyelhető az a trend, hogy visszaszorul az állattartás. Míg a növénytermesztő gazdaságok aránya tovább emelkedett ebben az időszakban, az az állattartással foglalkozó gazdaságok nagymértékben visszaszorultak – derült ki a Központi Statisztikai Hivatal (KSH) eredményközlő sajtótájékoztatóján. Az elmúlt három évben a gazdatársadalom előregedése is folytatódott, de jó hír, hogy emelkedett a felső- és középfokú mezőgazdasági végzettséggel rendelkező gazdaságirányítók aránya, amely nemzetközi összevetésben még mindig meglehetősen alacsony.

Sorra tűnnek el a termelők

A felmérésből kiderült: 2023-ban már csak 196 ezer agrárgazdaság működött Magyarországon, amely nagyarányú visszaesést jelent 2010 óta, amikor még 351 ezer szereplő alkotta a mezőgazdaság egészét, de még 2013-ban is 297 ezren voltak, vagyis 10 év alatt 100 ezer gazdaság tűnt el. Idén már csupán a gazdaságok 14 százaléka volt állattartó, mérséklődő számuk mellett csökkent az állatállomány is, vagyis nem képes ellensúlyozni a koncentráció az állomány visszaszorulását. Idén nyáron már csak 2,6 millió sertést tartott 25 ezer termelő, ám a baromfiállomány ugyanakkor 34 millió volt. A szarvasmarhák közel 60, a sertések 83 százalékát a gazdasági szervezetek tenyésztik, vagyis az agrárcégek azok, akik a hazai állattartást továbbra is a felszínen tartják. Ez egyébként bizonyos országokban hasonlóan alakul, a dél-európai országokban is növekszik a növénytermesztők aránya, míg az északi tagállamokban, és a Benelux-országokban még őrzi az állattartás a pozíciót.

A gazdák harmada nyugdíjas korban

Folytatódott az agrártársadalom előregedése, a 65 éves és annál idősebb gazdaságirányítók aránya meghaladta a 35 százalékot, míg 35 év alatti irányítók aránya csupán 5 százalék alatt volt. Jellemző az is, hogy 10 gazdaságirányítóból 7 férfi volt Magyarországon. Némileg nőtt az agrárvégzettséggel gazdálkodók aránya, ám a gazdaságok 54,9 százalékát ma is agrárvégzettség nélkül irányítják a szereplők. Az ország teljes agrárterülete 5,1 millió hektárt tesz ki, ez az ország területének 55 százaléka, amely uniós szinten is kiemelkedő arány. Ennek túlnyomó része, 82 százaléka szántó, 16 százaléka pedig gyepek.

Elaprózott szerkezet

A szántót uralja a gabona, mintegy 60 százalékos arányban. A búza és a kukorica ezen belül is meghatározó, ez a két növény együttesen adja a szántóterület 72 százalékát. Az átlagos szántóterület ugyanakkor meglehetősen kicsi, továbbra is csupán 29,8 hektár. A mediánérték ennél is kisebb, mindössze 5,1 hektárt tesz ki. Továbbra is elaprózott a birtokszerkezet, a számosságában legjelentősebb területnagyság az 1-5 hektár közötti terület, a legkisebb gazdaságok esetében legkiemelkedőbb a megszűnés, mintegy 29 ezer egy hektáros gazdaság tűnt el három év alatt. A mezőgazdasági terület közel négyötödét viszont olyan irányítók használják, akiknek legalább középfokú végzettsége van.

Nőtt az öntözött terület nagysága

Jó hír, hogy növekedett az öntözött területek aránya, 2023-ban az összterület 5 százaléka öntözhető, a 3 százaléka ténylegesen öntözött volt. Három év alatt 40 ezer hektárral nőtt az öntözött területek nagysága. Az eseményen elhangzott: fejlődik az agrárdigitalizáció idehaza, de 10 gazdaságból 7 továbbra is a papíralapon gyűjti az információkat, igaz, a gazdaságok 6 százaléka vezetői információs szoftvereket használ. A szabályozások szigorodása miatt csökkent a drónhasználat három év alatt. A felmérés során mintegy 70 ezer egyéni gazdaságot vizsgáltak, nekik online kitöltésre nyílt lehetőség. Az eseményen elhangzott: az online adatszolgáltatást követte az összeírás szakasza, ennek során azokat a gazdaságokat keresték fel, akik nem éltek a számítógépes adatszolgáltatás lehetőségével. Mintegy 4 ezer kiemelt egyéni gazdaság számára, amelyek állatokat tartanak, kötelező volt az online kitöltés. Az adatfelvétel teljes mértékben elektronikus volt, ennek köszönhető, hogy az előzetes eredményeket már 60 nappal az összeírás lezárulta után közzé tudja tenni a KSH.

Biológiai Sokféleség Program Magyarország kiáll a GMO-mentesség mellett

A Biológiai Sokféleség egyezmény 20. évfordulójához érkezett.

A Biológiai Sokféleség Egyezmény Cartagena Jegyzőkönyve a biológiai biztonságról szóló olyan nemzetközi szerződés, amely a géntechnológiával módosított szervezetek (GMO-k) országok közötti szállítását szabályozza. A jegyzőkönyvet 2000. január 29-én fogadták el, és 2003. szeptember 11-én lépett hatályba, Magyarország 2004-ben csatlakozott hozzá. A megállapodást 173 ország írta alá.

Magyarország GMO-mentesség mellett erős elkötelezettségét jelzi, hogy a 2012-től hatályos új Alaptörvény is célként tűzi ki a hazai élelmiszeripar és mezőgazdaság GMO-mentességének biztosítását.

A magyar kormány ellenzi a közelmúltban közzétett brüsszeli javaslatot, miszerint az Európai Bizottság megszüntetné a tagállamok önrendelkezési jogát az új génkezelési technikákkal előállított növények termesztése kapcsán és eltörölné az ilyen termékek kötelező jelölését.

Hazánk a közép-kelet európai országok közül elsőként fogadta el e terület szabályozására vonatkozó, a géntechnológiai tevékenységről szóló 1998. évi XXVII. törvényt, amely teljes összhangban van a nemzetközi szabályozással. Magyarország már a Jegyzőkönyv születésekor, és azóta is aktív és kezdeményező szerepet játszik annak végrehajtásában. A Jegyzőkönyv meghatározza a biológiai biztonság fogalmát és biztosítja egységes értelmezését minden egyes ország számára. A nemzetközi szabályozás célja annak garantálása, hogy az élő, módosított szervezetek szállítása, kezelése és felhasználása ne járjon káros hatással a biológiai sokféleségre és az emberi egészségre.

(Forrás: Agrárminisztérium)

Permetező drónok jelentős szerepe

Az új szabályozással szárnyra kaphat a permeteződrónok használata.

Az európai piacon az elmúlt 5-6 évben mutatkozott be a technológia, amelyen Magyarország az élvonalak egyike, köszönhetően annak, hogy itthon vannak hagyományai a légi permetezésnek, így könnyebben be tudott illeszkedni a technológia a gazdaságok életébe – mondta a Világgazdaságnak adott interjújában Körömi János, a Clue PR kommunikációs ügynökség és a Clue Drone tulajdonosa. Beszél arról is, hogy a fokozatosan kialakuló jó gyakorlatoknak és szabályozásnak köszönhetően a mezőgazdasági drónok jelentős szerepet kapnak a közeljövő magyar agráriumban és segítenek abban, hogy a gazdák versenyképesek maradhassanak a régióban.

A piacon lévő eszközök száma pillanatnyilag 100 ezres nagyságrendű lehet.

Üzleti céllal nagyon sok cég alkalmaz drónokat az országban, és ezek a célok is rendkívül szerteágazók. A leggyakoribb felhasználási módjuk a képfelvételek készítéséhez kapcsolódik, a hagyományos fotózáson és videózáson kívül bizonyos eszközök és szoftverek alkalmasak olyan feladatokra is, mint a hőkamerás felvételek készítése, térképészeti felmérések összeállítása, vagy éppen az épületek vagy nagyobb területek 3D modellezése.

A képfelvételek készítése mellett jelenleg a legelterjedtebb a mezőgazdasági drónos permetezés, mint felhasználási mód, amely a közelmúltig szabályozatlan területként működött. Ez azt jelentette, hogy tápanyagokat lehetett szórni, de növényvédő szereket csak kísérleti, szükségességi alapon lehetett kijuttatni, azonban a napokban az első növényvédő szer megkapta a hatósági engedélyt pilóta nélküli légi járművel történő kijuttatásra, így minden jogi és szabályozási akadály elhárult a drónos növényvédelem terjedése előtt.

A magyar gazdák részéről jelentős az érdeklődés, mivel a drónos permetezés az elmúlt 6 év tapasztalatai alapján nagyon hatékony, megfizethető, és akár 90 százalékkal kevesebb vizet használ, mint a földi permetezés, ráadásul taposási kár nélkül, ázott, laza talajon is bevetethető. Egy 30 literes permeteződrón akár 2,5 hektárt is képes lekezelni 11-12 perc alatt teljesen automata üzemmódban, így már a kapacitásra sem lehet panasz.

Az olyan nyilvánvaló előnyökön túl, minthogy nem okoznak taposási kárt, automatikusan működnek, és képesek akkor is dolgozni, amikor a sárban minden más földi eszköz elakad, a hatékonyságuk is kiemelkedő. A drónok viszonylag sűrű szerekkel repülnek, így kevesebb víz felhasználásával kezelik a területeket, azonban mivel apróbb cseppeket képeznek, és a propellerek által keltett légáram bekeveri a levegőbe a szert, lefele tolja, és a levelek színére és fonákjára is jut, kiemelkedő fedést biztosít ebben a sűrűségben is.

A permeteződrónok szabályozása 3 fő részre bontható: az első és egyben legegyszerűbb rész a gépeket érinti. A hatóságok megvizsgálják a drónok működését, jellemzőit, és amennyiben megfelelnek a munkára, úgy minősítik a típust. A TTA drónok az elsők között kaptak típusminősítést Magyarországon. Ez a feladat a forgalmazókra hárul, tehát a leendő pilótának csak annyi a dolga, hogy meggyőződjön a vásárolni kívánt drón megfelelőségéről. A pilóták felé támasztott követelmények kicsit összetettebbek.

(Forrás: Világgazdaság)

A mesterséges intelligencia társadalmi, etikai és biztonsági kockázatai

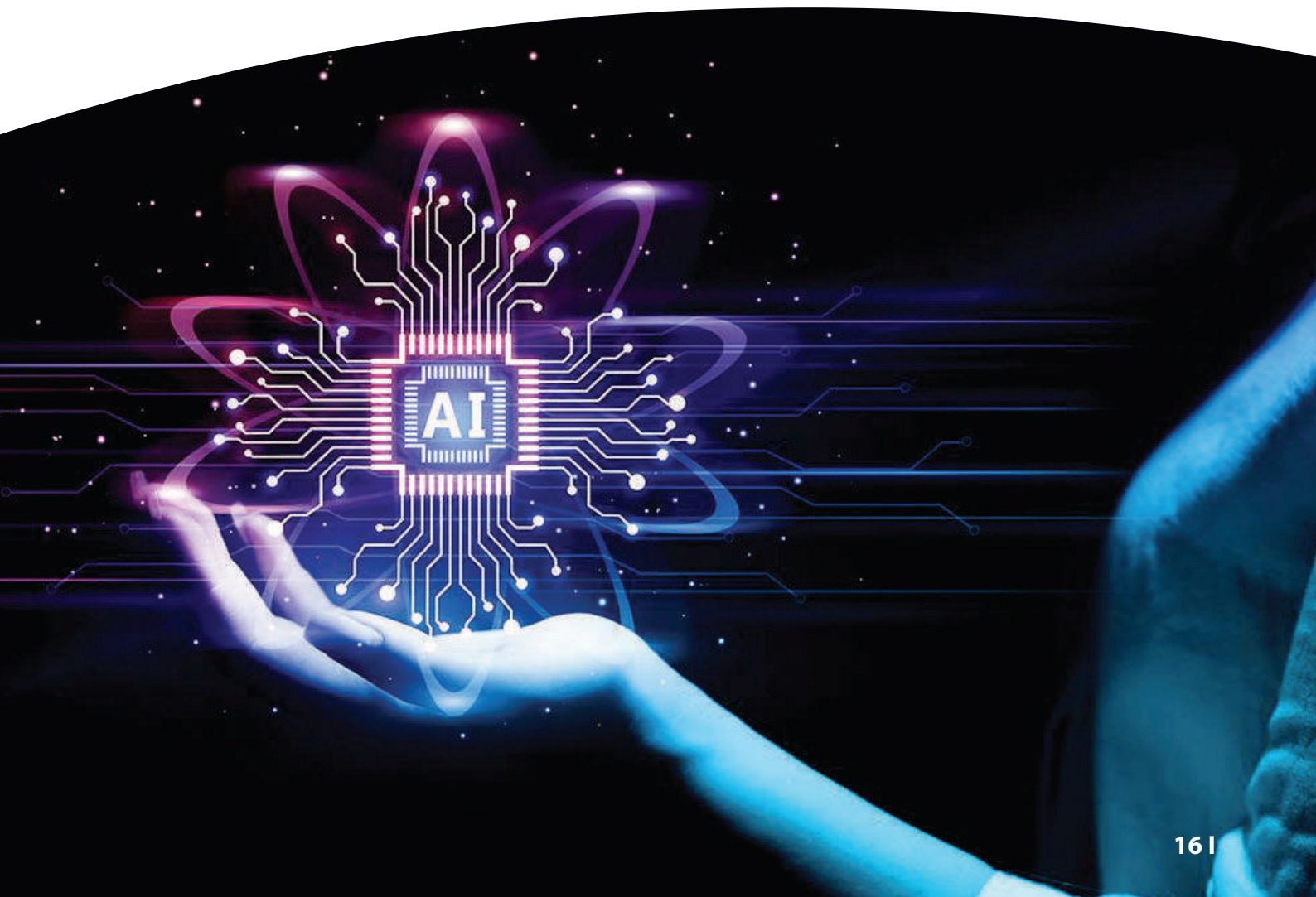
A mesterséges intelligencia társadalmi, etikai és a biztonsági kockázataitól tartanak leginkább a döntéshozók – mutat rá az EY 1200 vezérigazgató bevonásával készült nemzetközi kutatása.

A felmérés szerint a mesterséges intelligencia:

- Legalább annyi munkahelyet fog teremteni, mint ahányat kivált majd (65 százalék).
- Az üzleti világnak komolyan foglalkoznia kell az MI rosszindulatú alkalmazásának következményeivel.
- A kibertámadásoktól, a dezinformációtól és a videó-hamisítására alkalmas deepfake módszerektől tartanak leginkább a vezérigazgatók.
- Tízből kilenc (88 százalék) CEO már elkezdte felmérni, hogy milyen MI alapú technológiába érdemes befektetnie.
- A válaszadók 43 százaléka már aktívan befektet a mesterséges intelligencia területén, míg 45 százalék jelentős beruházást tervez a következő egy évben.
- Általános várakozásuk, hogy az MI használata gördülékenyebbé teszi a cégek működését (65 százalék).

„Az a paradox helyzet állt elő, amikor a döntéshozóknak egyszerre kell befektetniük a mesterséges intelligenciába és felkészülniük arra, hogyan óvhatják meg tőle szervezetüket. Az MI megfelelő alkalmazásával ugyanis elképesztő hatékonyságnövekedést érhetnek el a vállalatok. A másik oldalon viszont az adathalász kibertámadások szinte felismerhetetlenek lesznek épp úgy, ahogy egy hamisított videó is percek alatt rombolhatja le a cég évek alatt felépített hírnevét” – mondta a felmérés eredményei kapcsán Zala Mihály, az EY IT- és technológiai tanácsadással foglalkozó területének vezetője.

(Forrás: Üzletem.hu)

Tarthatatlan a jelenlegi nyugdíjrendszer

A jelenlegi, folyó fizetésen alapuló nyugdíjrendszer magában hordozza önmaga felszámolását. A Magyar Közgazdasági Társaság szakmai konferenciáján ismertetett pontrendszer úgy módosítaná a rendszert, hogy a nyugdíj összege, sőt a nyugdíjkorhatár is függjön a felnévelt gyermekek számától.

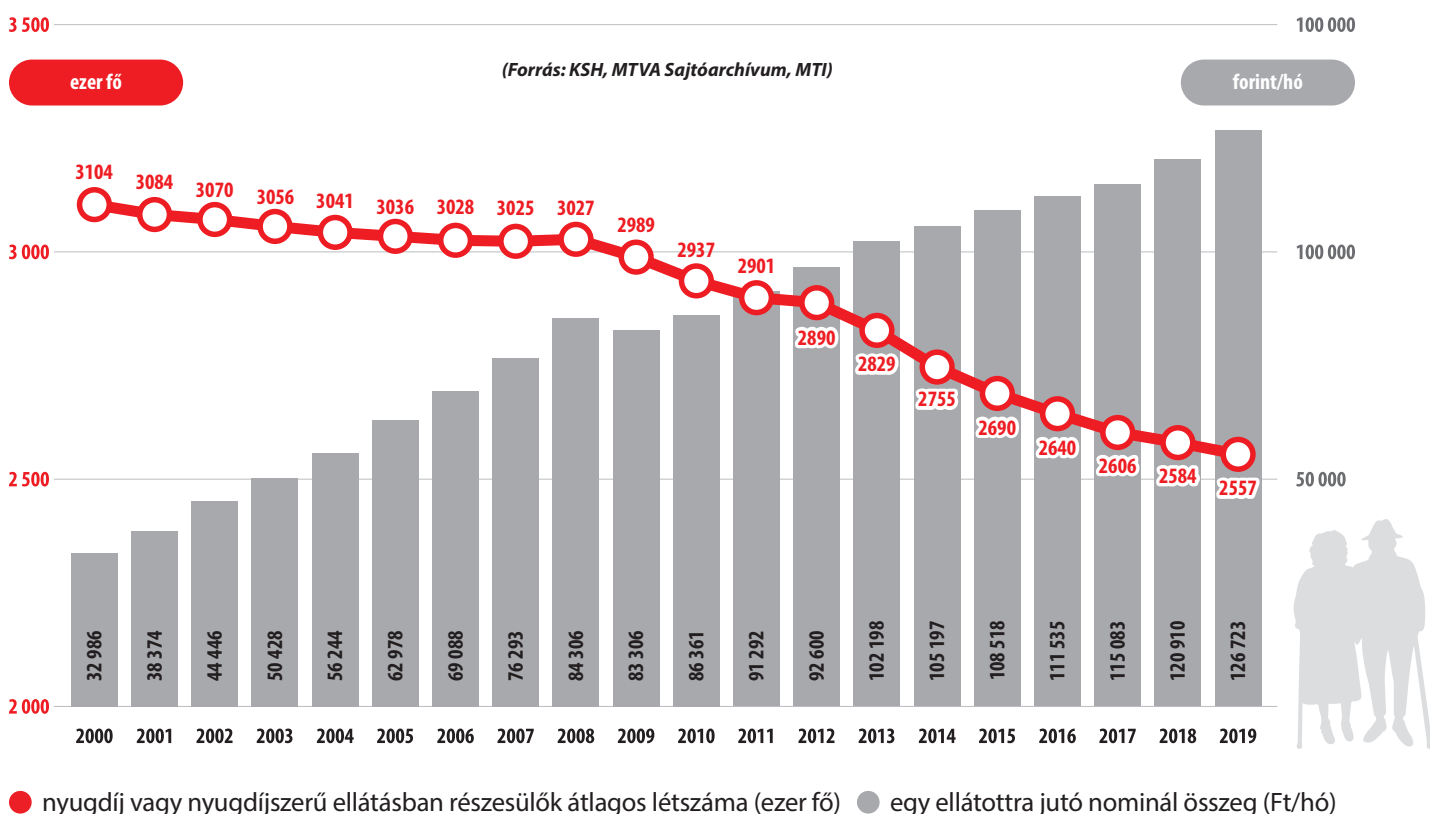
A jelenlegi nyugdíj-rendszer fenntarthatóságával kapcsolatban a következő hiányosságokat emelték ki az előadók:

1. A rendszer alapja a jövő nemzedék járulékfizetési képessége, bár az alkotók magyarázata arról szólt, hogy a jelen nemzedék járulékfizetési képességére épül.
2. Miután garantórként az államot állították a rendszer mögé, gyakorlatilag semmiféle tartalék nem áll a rendszer mögött.
3. További gond, hogy a nyugdíjak mögött implicit államadósság áll, ami annyit jelent, hogy nominálisan ugyan nem jelenik meg adósságként az az összeg, amelyet az állam a nyugdíjak fizetésére hitelként felvesz, de valójában létezik.
4. Ebben a rendszerben a biztosítási és a szolidaritási elemek keverednek. Legfontosabb jellemzője, hogy az aktuális aktívak járulékaiból fizetik az aktuális nyugdíjakat abban a reményben, hogy amikor a mostani aktívak nyugdíjba kerülnek, őket is eltartják az akkori aktívak.
5. További hiányossága a rendszernek, hogy a népesség folyamatos növekedést feltételezi, bár elméletileg a termelékenység emelkedése miatt nem jelenthet gondot a népesség csökkenése sem.
6. Miután a múlt század hetvenes éveitől a létező nyugdíjrendszer működése vezetett oda, hogy csökkenni kezdett a gyerekszám – mert anyagilag nem éri meg gyermeket nevelni –, a rendszer saját maga alatt vágta, és vágja azóta is a fát – ismertette Banyár József, a Corvinus Egyetem tanára.

Nyugdíj: nincs fedezet

Kovács Erzsébet, aki szintén a Corvinus Egyetem oktatója, látványos statisztikával mutatta meg ezt a folyamatot. Az adatok azt mutatják, hogy 1999 és 2019 között látványosan csökkent a szülőképes korú nők aránya, az ötven év felettieké viszont – és így a nyugdíjaskorúaké is – ugyanilyen arányban nőtt. A 2018-as adatok szerint Európában átlagosan 20 évvel élnek túl a nyugdíj korhatárt az emberek, bár nálunk ez csak 17 év, de ez is jelentős összegű nyugdíj kifizetését generálja.

Az átlagos havi nyugdíj összege Magyarországán (2000-2019)

Ez egyben azt is jelenti, hogy jelentősen kellene növelni a befizetéseket, hogy ki lehessen fizetni a nyugdíjakat.

További gondot jelent, hogy a családonkénti átlagos gyermekszám ugyan minimálisan növekszik, de 1,42-1,55 közötti értéke messze van még a kívánatos 2,1-től, ugyanakkor gond, hogy a szülőképes korú nők száma csökken.

A gyermeknevelés költségei számítsanak

A járulék fizetés valójában annak a befektetésnek a visszafizetése, amelyet az aktív korú felnevelésére, oktatására gyermekkorától költöttek, vagyis a járulékfizetés egyfajta törlesztés. További gond, hogy a modern társadalomban már nem éri meg gyermeket nevelni, nem úgy, mint a feltörekvő országokban, ahol a jólét a gyermekek számától függ.

Pontrendszer a nyugdíj számításához

Ha a gyermek neveléséhez a szülők és társadalom 2:1 arányban járul hozzá, akkor a szülők kapnának gyermekenként egy pontot, fél pontot pedig az adófizetők – akik közé a szülők is beletartoznak – között osztanának szét az adófizetés arányában.

Az adott évben érkező befizetéseket, ami valójában a gyermeknevelés törlesztése, az adott évben nyugdíjban lévők pontjai arányában osztanák szét. Ennek logikus következménye, hogy a gyermekteleneknek jóval kisebb lenne a nyugdíja, vagy – és ezt javasolja a kutató – az ő nyugdíjkorhatárukat meg kellene emelni.

Létrejönne azonban egy másik nyugdíjpillér, ahova a munkába állástól fizetnének az emberek meghatározott összeget, és ebből finanszírozhatnák a normál nyugdíjkorhatár és a megemelt nyugdíjkorhatár közötti időszakot azoknak, akik gyermektelenek maradnak. Ez utóbbi megoldás további előnye lenne, hogy amikor megszületik valakinek az első majd a második gyermeke, akkortól már nem kell ebbe a pillérbe fizetni, hiszen ezt követően ezt az összeget a gyerekekre költi majd. Így nem termelődne újra az a problémahalmaz, ami a jelenlegi nyugdíjrendszer rákfenéje.

(Forrás: Növekedés: Sz. A.)

Megfejtették a titkot **A férfivé válás kromoszómájának kódja**

A John Hopkins Egyetem kutatóinak munkája nyomán ismertté vált az ember genetikai felépítésének utolsó hiányzó darabja. Most, hogy már megvan az Y-kromoszóma 100 százalékos szekvenciája, beazonosíthatunk számos olyan emberi tulajdonságokért és betegségekért felelős variációt, amit eddig nem tudtunk – hangsúlyozta Dylan Taylor genetikus, a kutatás egyik szerzője.

A US National Human Genome Research Institute és a Telomere-to-Telomere konzorcium részvételével végzett kutatás során 62 460 029 bázispárt, vagyis a DNS-láncban foglalt betűt azonosítottak, több korábbi hibát és félreértést javítottak, és 41 új fehérjekódoló gént fedeztek fel.

1905 óta tudjuk, hogy a nemek különböző kromoszómákat hordoznak, és egy évszázada tisztában vagyunk vele, hogy az embernél és más emlősöknél az XX- nőtény, az XY-kromoszómák hím egyedek eredményeznek. A férfi ivart az Y-kromoszóma határozza meg, mivel ez kódolja az SRY gént, amelynek irányítása alatt a sejtek egy csoportja herévé fejlődik, miközben férfi hormonokat termel. Az SRY nélkül ugyanez a sejtcsoport petefészekké fejlődik, és a magzat lány lesz.

E kutatásnak az eredménynek emellett a gyógyításban is fontos szerepe lehet, mivel az utóbbi időben megállapítást nyert, hogy az Y-kromoszóma fontos szerepet játszik többféle agresszív rák kialakulásában is.

(Forrás: John Hopkins Egyetem)

120 évig is élhetünk

„Az előrejelzésünk szerint az élettartam 100 és 120 év között lesz, legalábbis a fejlett országokban, körülbelül 50 éven belül” - mondta Ignat Kulkov, a Malardalen Egyetem (MDU) kutatója.

Az idősök várhatóan ugyanolyan egészségesek lesznek, mint a negyvenes éveikben járók - a gyors technológiai fejlődésnek köszönhetően - mondta Kulkov, aki a finnországi, franciaországi és brit egyetemeken dolgozó kollégáival közösen végzett kutatások tanulmányi eredményeit ismertette. A kutatás a Futures című tudományos folyóiratban jelent meg. Egyre több ember fog viselni hordozható eszközöket, amelyekkel nyomon követhetik egészségi állapotukat. Ezek az eszközök összeköttetésben lesznek az orvosokkal és a kórházakkal mondta Kulkov, hozzátéve, hogy ezen érzékelők egy része implantátumok formájában lesz.

Ezek az eszközök azt eredményezik majd, hogy az orvosok már korai szakaszban életmódváltást tudnak majd javasolni, aminek eredményeként javul az egészségi állapot és hosszabb lesz az élettartam - mondta. A személyre szabott orvoslás egyénre szabott gyógyszerekkel várhatóan szintén hozzájárul majd az egészség javulásához. Az éghajlatváltozás lesz a legnagyobb hatással az egészségügyi rendszerünkre és az életünkre, nemcsak a jövőben, hanem már most is.

(Forrás: [Növekedés.hu](https://novekedes.hu))

Sikeres matuzsálem vezérigazgatók

Léj Ká-Szing (94 éves)

Ázsia egyik leggazdagabb embere, vagyonát jelenleg 37 milliárd amerikai dollárra becsülik. A hongkongi üzletember vezető tanácsadóként máig részt vesz a tulajdonában álló nagyvállalat, a Cheung Kong Holdings vezetésében.

Cége 300 ezer alkalmazottat foglalkoztat és a világ 50 országában jelen van. Az eredetileg műanyagipari vállalkozásként elindult CK Holdings napjainkban elsősorban ingatlanbefektetéssel foglalkozik.

Warren Buffett (92 éves)

Gyakran osztja meg befektetési tanácsait a médiában. Saját bevallása szerint a tudás mellett a szerencsére is szükség volt ahhoz, hogy óriási vagyont halmozzon fel a befektetéseinek köszönhetően. Befektetési vállalatát a Berkshire Hathaway-t máig erős kézzel irányítja, mint elnök-vezérigazgató, ami 92 éves korban kétségtelenül rendkívüli teljesítmény. Vagyona egészen elképesztő, meghaladja a 114 milliárd dollárt, több tíz milliárd dollárt fordított jótékonyági adományokra.

Rupert Murdoch (92 éves)

Vállalata a Fox Corporation birtokolja a Fox News televíziót, a The Wall Street Journal-t és a The Times of Londont. Jelenleg fia mellett a Fox Corporation társügyvezetője. Vagyonát 17 milliárd dolláron felülre becsülik. Az HBO Utódlás című sorozata több ötletet is merített a Murdoch-család életéből.

Leslie Wexler (86 éves)

Cége az L Brands egy nemzetközi ruházati kiskereskedelemmel foglalkozó vállalat. Úgynevezett emeritus elnökként máig részt vesz a cég vezetésében. Vagyona jelenleg 6 milliárd dollárt érhet.

(Forrás: Novekedes.hu)

Hitelesen • Gyorsan • Röviden

Veszett róka

A Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal (Nébih) laboratóriuma veszetséget állapított meg egy kutyával verekedő rókánál Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegyében. A betegség behurcolása feltehetően természetes úton, a vadállomány Ukrajna felőli mozgása révén következett be.

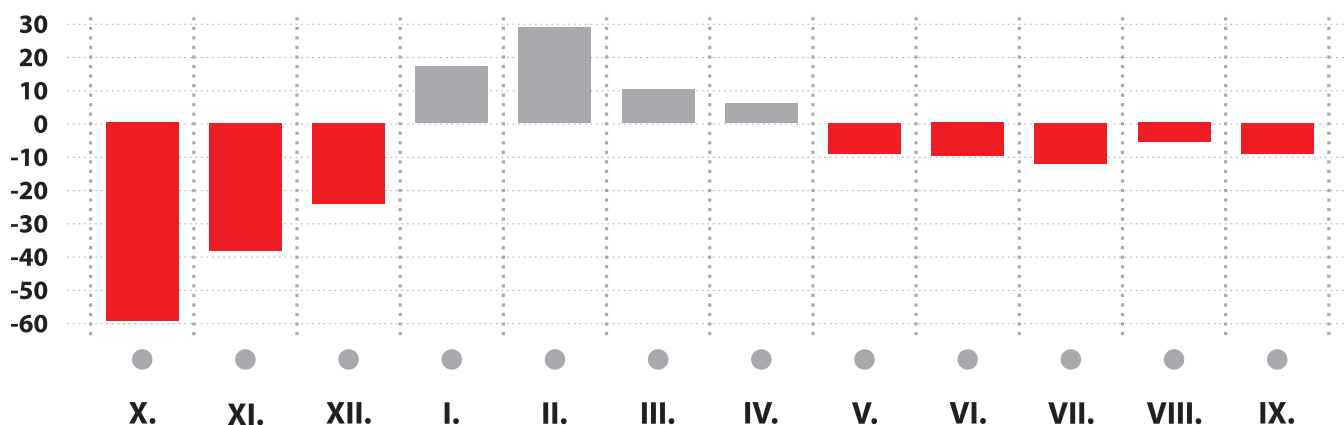

EU: váratlanul romlott a közhangulat

A ZEW intézet jelentése alapján az euró övezeti gazdasági hangulatindex mínusz 8,9 pontra gyengült az augusztusi mínusz 5,5-ről, szemben a közgazdászok mínusz 6,2 pontos előrejelzésével. Ezzel szemben az aktuális környezeti feltételek mutatója mínusz 42,6 pont volt, enyhén javulva az előző havi mínusz 42-ről.

A gazdasági hangulat alakulása az Eurozónában

2022. október - 2023. szeptember (pont)

(Forrás: ZEW, VG-grafika)

Tovább csökken az infláció

Tovább csökkent az infláció Magyarországon, a Központi Statisztikai Hivatal péntek reggel közölt adatai szerint augusztusban 16,4 százalékkal emelkedtek éves bázison a fogyasztói árak, míg júliushoz képest az áremelkedés 0,7 százalékos volt. Tehát ez az adat megerősíti azt a feltételezést, hogy októberben vagy novemberben egy számjegyű lehet az infláció. Bár nem ismerjük az augusztusi kereseti adatokat, de jó esély van arra, hogy a múlt hónapban már minimálisan emelkedhettek a reálbérek.

Csökkent a magyar GDP

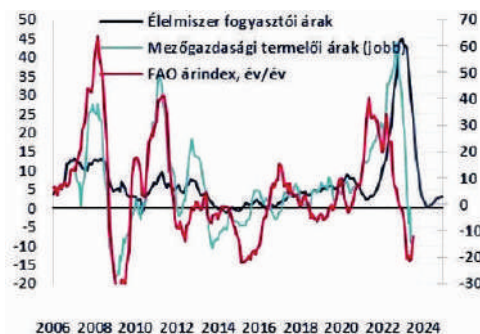
A bruttó hazai termék (GDP) volumene Magyarországon 2023 második negyedévében a nyers adatok szerint 2,4 százalékkal csökkent az előző év azonos időszakához viszonyítva. A szezonálisan és naptárhatással kiigazított és kiegyensúlyozott adatok szerint a gazdaság teljesítménye az előző év azonos időszakához képest 2,3 százalékkal, míg az előző negyedévhez mérten 0,3 százalékkal mérséklődött - erősítette meg pénteken kiadott második becslésben a Központi Statisztikai Hivatal (KSH).

Hazai mezőgazdasági termelők árak

(Forrás: AKI PÁIR)

Mezőgazdasági termelők és élelmiszer fogyasztói árindexek

(Forrás: KSH, FAO, MBH Bank előrejelzés)

 Nem vethető ki önkormányzati földadó

A kormány törvénymódosításának köszönhetően a települések önkormányzatai a jövőben nem vethetnek ki adót a termőföldre, az idénre beszedett földadót pedig október 1-ig vissza kell téríteni.

 Kedvező külkereskedelmi mérleg

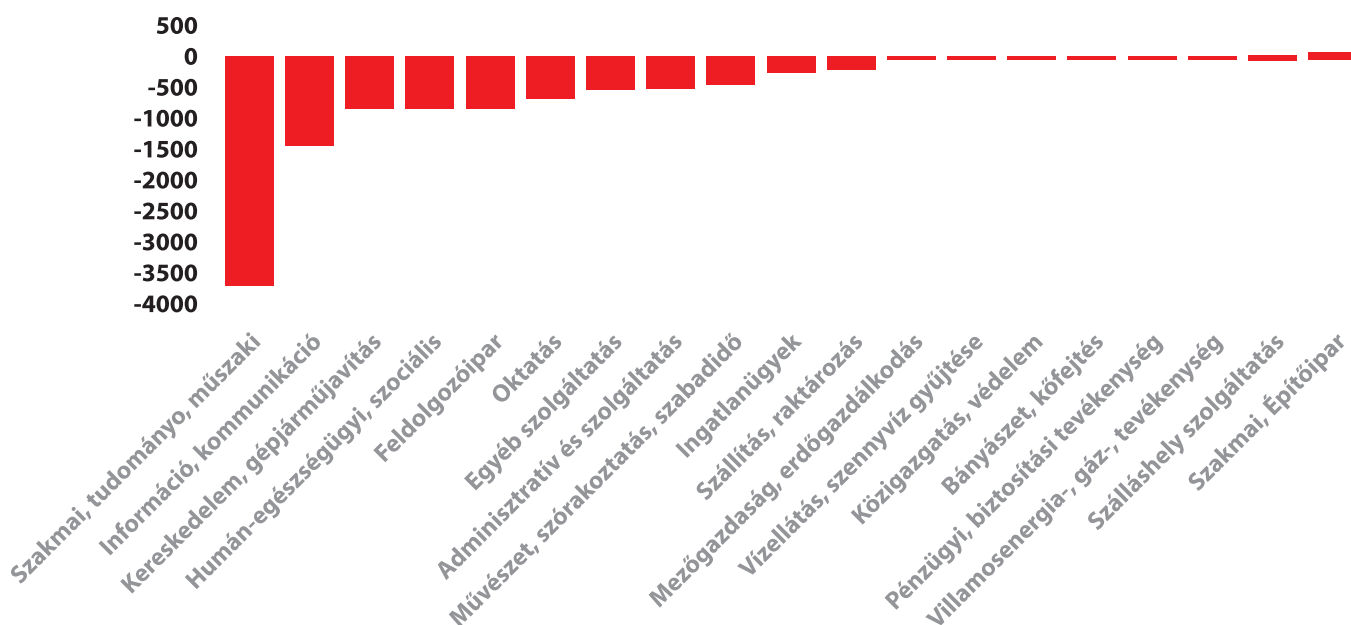
Havi szinten ugyan az export és az import is csökkent, de az egyenleg javult. Idén júniusban az export 10 százalékkal bővült, míg az import 1,1 százalékkal zsugorodott az előző év azonos időszakához viszonyítva, így a külkereskedelmi többlet 1,6 milliárd eurót tett ki, ami 2 milliárd euróval kedvezőbb a tavalyinál. Májushoz viszonyítva az export szezonálisan és munkanappal kiigazított volumene 0,8, az importé 1,5 százalékkal csökkent – derül ki a Központi Statisztikai Hivatal (KSH) által pénteken közzétett adatokból.

 Figyel az árfigyelő

A Gazdasági Versenyhivatal 2023. július 1-jén indította el az online árfigyelő rendszert, amely 62 élelmiszer-termékcsoporthoz teszi lehetővé a fogyasztói árak átlátható összehasonlítását, fokozva a piaci versenyt a hazai kiskereskedelmi szektorban. A Gazdaságfejlesztési Minisztérium adatai szerint az árfigyelő hatékonyságát jól mutatja, hogy a 62 termék kategóriából 50 termék kategóriában átlagosan 6,9 százalékkal csökkentek az átlagárak a rendszer indulása óta.

 Hullanak a magyar cégek

A hazai cégtérkép szerint, továbbra is zsugorodik, az OPTEN adatai szerint a tavalyi év decemberéhez viszonyítva ma már 10 ezerrel kevesebb vállalkozás formálja a gazdasági körképet.

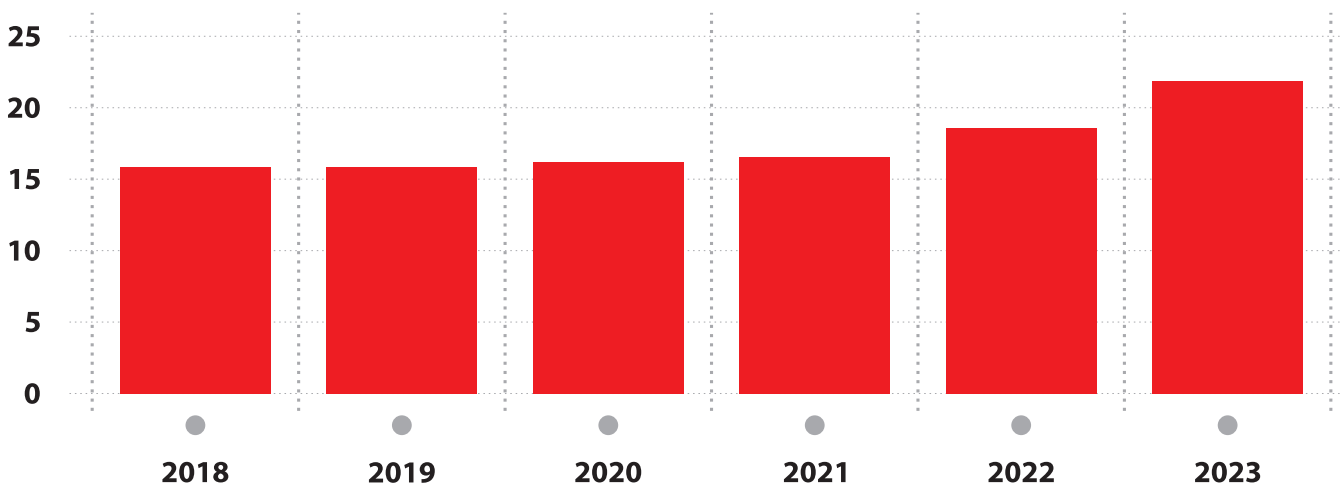
Cégszám változás 2022 decemberhez képest (2023. július)

Állampapír vagy bankbetét

Nem kérdés, hogy jelenleg az állampapír a legjobb kockázatmentes befektetés. Mégis akadt néhány bank, amely ennek ellenére emelte meg a betéti kamatokat. Ugyanakkor a Prémium Magyar Állampapír az inflációkövető kamatozással a következő években csökkenő hozampályára állhat, míg a bankbetétek egy része egy másik mutatótól, a jegybanki alapkamattól függ. Kérdés, hogy megmaradhat-e tartósan az állampapír előnye?

Devizába fektetünk

Erőteljesen devizásodnak a lakosság készpénzben és betétekben tartott megtakarításai, az elmúlt két évben látványosan növekedett az idegen fizetőeszközökben – javarészt euróban – tartott pénzeszközök aránya – derül ki a Magyar Nemzeti Bank (MNB) adataiból. A jegybank előzetes, a háztartások pénzügyi számláira vonatkozó statisztikái szerint, miközben a június végéig tartó egy év alatt 6,5 százalékkal csökkent a lakosság készpénzben és betétekben lévő megtakarításainak állománya, a valutában és devizabetétekben lévőké csaknem a tizedével nőtt.

Műhold figyeli a gazdákat

2023. júliusában a Magyar Államkincstár elkezdte a Sentinel műholdfelvételek elemzésével végzett ellenőrzéseket, melyek során a gazdálkodók háromféle esetben kaptak értesítést potenciális meg nem felelésekről:

- ha a termesztett növénykultúra eltér az igényléstől;
- ha a mezőgazdasági táblán inhomogén növényi felszínborítás jeleit találták;
- és ha nem támogatható terület jelenlétére derült fény.

Felmondás napok alatt

Úgy tűnik, változnak a munkahellyel kapcsolatos szokások, nem csupán a pandémia alatt megszokott távmunka lett fontos szempont, új trend van kialakulóban, amelybe sok más mellett a munkahelyi felmondás is beletartozik. Leginkább a fiatal, Z generációra jellemző, hogy ha bekapcsol a vészjelzés, a próbaidő végét sem várják meg, és akár pár nap után odébb állnak.

Baktériumokkal a globális felmelegedés ellen

Meglepő felfedezés: ez a baktérium akár 0,22 °C-kal is csökkentheti a globális felmelegedést. Baktériumok menthetik meg a Földet attól, hogy visszafordíthatatlanul felforrósodjon. A Kaliforniai Egyetem kutatói szerint a projektjük akár 0,22 °C-kal is mérsékelheti a felmelegedést – írja a zoldpalya.hu.

Az alapötlet az volt, hogy felfedezzenek egy olyan, metánt fogyasztó organizmust, ami semlegesíti a metánt, és ahelyett szén-dioxidot és biomasszát hagy maga után. Kísérletek azt igazolták, hogy a *Methylobaculum buryatense* (5GB1C) segíthet megoldani a felmelegedés problémáját: ez a baktériumcsoport olyan környezetben él, ahol magas a metán koncentrációja: 5000 és 10 000 ppm közötti. A légkör metántartalma ennél sokkal ritkásabb.

Elsivatagosodási veszély

Nagy a baj: elszivatagosodik a Homokhátság. Mit lehet a megoldás?

„A mostani állapot szerint három mintaterületen zajlott, illetve zajlik a tervezés, és az első mintaterület megvalósítására már kiírták a pályázatot. Óriási költségigényű projektekről van szó, amiknek az üzemeltetési költsége is jelentős lehet. Az előkészítő tanulmányok felmérték azt is, hogy mi lenne a helyes logikai sorrend a szárazodásra adott válaszok között. Az első lépés a víztakarékosság és a természeti adottságokhoz alkalmazkodó tájhasználat kialakítása lenne. Szárazodó területről van szó, egyre kisebb a vízkészlet, amire ma a kutak mélyítésével és újabbak fúrásával válaszolnak, egyre inkább ürül a talpunc alatti vízbank. Meg kell vizsgálni, hogy ebben a környezetben milyen mezőgazdasági, erdészeti és egyéb területhasználat az, ami hosszú távon fenntartható. Célszerű lenne csökkenteni a szántók arányát, és a megmaradó szántóterületeken az intenzív hasznosítás helyett inkább talajkímélő, talajregeneráló megoldásokat kellene alkalmazni” – vélekedik Kajner Péter programvezető.

Újdonság: TMR rendszer

Idén alkalmazta először élesben a Magyar Államkincstár a műholdképekre alapozott ellenőrzést. Az első eredmények már rendszerezhetőek és több tanulságot is le lehet vonni. Az egyik legfontosabb: komolyan kell venni a táblákra tett megállapításokat! A Területi Monitoring Rendszer (továbbiakban: TMR) nagy mennyiségű, műholdról felvett kép adatainak elemzésén alapul. Ezek Európa területéről 5-6 naponta teljes egészében olyan új műholdfelvételt készítenek, amelyek kifejezetten alkalmasak a mezőgazdasági területek állapotának felmérésére, és a rajtuk végzett mezőgazdasági műveletek megfigyelésére. Ez az ellenőrzési eljárás uniós szinten idén került kötelezően bevezetésre és pár éven belül – a mobilGAZDA applikáció keretében elérhető fényképkészítési funkcióval együtt.

El Nino: szélsőséges időjárás

A Meteorológiai Világszervezet (WMO) még júliusban erősítette meg hivatalosan, hogy visszatért az El Nino, (magyarul: Kisfiú), amely egy természetes öt-hét évente jelentkező, egy-két évig tartó természetes időjárási jelenség, amely rendkívüli módon felerősíti a globális felmelegedés hatásait. A gyakorlatban ez szélsőséges időjárást és melegrekordokat jelent. Kérdés, hogy a jelenség miatt milyen időjárás vár ránk télen.

A Nemzeti Óceán- és Légköri Hivatal (NOAA) jelentése szerint kilencvenöt százalékos esély van arra, hogy a mérsékelt vagy erős El Nino-szezon 2024 februárjáig folytatódik – írja az Euronews. Az El Nino igazi hatásait nagy valószínűséggel csak jövőre fogjuk tapasztalni.

Ömlik a radioaktív víz a tengerekbe

A tervek szerint megkezdte Japán a fukusimai atomerőmű tisztított hűtővizének a Csendes-óceánba engedését a helyi halászok és szomszédos országok tiltakozása ellenére.

A hűtővíz óceánba engedésének tervét két éve fogadta el a japán kormány, a Nemzetközi Atomenergia-ügynökség pedig júliusban hagyta jóvá az elképzelést, és kimondta, a víz kibocsátása nem jelent veszélyt az emberekre vagy a környezetre.

Radioaktív vaddisznók

A Németország délkeleti részén élő vaddisznók testében megdöbbentően sok radioaktív cézium található. Korábban azt hitték, az 1986-os csernobili atomkatasztrófa következtében lettek radioaktívak. Csakhogy a radioaktivitás szintje más állatokban már drasztikusan csökkent, míg a vaddisznók ugyanolyan mértékben sugároznak, mint korábban – írja a Science Alert alapján az Origo.

A kutatók szerint a húsookban keveredtek a csernobili balesetből, és a korábbi, nukleáris fegyverek teszteléséből származó radioaktív szennyező anyagok; a minták csaknem egynegyedében a cézium-135 okozta a radioaktivitást.

Egyre több a vadkár

Országszerte egyre több a vadkár, a jelentősen erdősült Vas, Zala és Somogy vármegyékben a legnagyobb az esetszám. A legutóbbi teljes vadászati évben, tehát 2022-ben 3,144 milliárd forint volt a vadkár értéke Magyarországon. Ez jókora növekedést jelent a megelőző vadászati évhez képest, amikor ez az összeg 2,5 milliárd forint volt.

Baktériumokkal az üvegház-hatás ellen

Egy frissen megjelent tanulmány szerint az üvegházhatású metángázt fogyasztó baktérium lassíthatja a globális felmelegedés ütemét – számol be a hírről a The Guardian.

A metán egy erős üvegházhatású gáz, amelyet az energia, az ipar, a mezőgazdaság, a földhasználat és a hulladékgazdálkodás során bocsátanak ki. A Kaliforniai Egyetem Long Beach-i kutatócsoportja most egy olyan módszert javasol a metán eltávolítására, amely a metanotróf baktériumok egy csoportjának felhasználásával természetes módon szén-dioxidra és biomasszává alakítja az üvegházhatású gázt.

Az e csoportba tartozó baktériumok mindegyike „megeszi” a metánt, eltávolítja a levegőből, és egy részét fenntartható fehérjeforrásként sejtékké alakítja át” - mondta Mary E Lidstrom vezető kutató.

Evolúció-másként?

Egy friss tanulmány átírhatja az evolúciónkkal kapcsolatos elképzeléseket – számol be az IFLScience. A szakértők egy új, ősi fajra bukkantak, az Anadoluvius turkae 8,7 millió éves kövületét Törökországban találták meg. A felfedezés arra utal, hogy az emberek és az afrikai emberszabásúak közös ősei Európában fejlődhettek ki, és innen vándoroltak át Afrikába mintegy 9-7 millió éve.

Ködszüretelés

A világ számos területén a köd az egyetlen megbízható csapadék, amelyből ivóvízhez lehet jutni. A ködszüretelés régóta jól bevált víznyerési módszer, ám a Zürichi Műszaki Egyetem kutatói először kombinálták ezt napenergiával működő vízkezelő eszközzel – írja az ng.24.hu.

A légkörből kinyert víz minden olyan szennyeződést bevisz a gyűjtőedényekbe, amelyeket légköri útja során magába zárt: porszemcséket, vagy ipari- közlekedési eredetű légszennyeződések. A nagyvárosok közelében emiatt nem is lehet ivóvizet kinyerni, ezért annak utókezelésre, tisztításra van szüksége ahhoz, hogy főzni vagy inni lehessen. Most svájci kutatók olyan módszert fejlesztettek ki, amellyel ez a probléma megoldható: egy titán-dioxid és speciális polimerek keverékével bevont fémhálót alkalmaznak. A bevonat katalizátorként elősegíti a szennyeződés zömének – a szerves molekuláknak – a lebomlását.

Szabad út a marihuánának?

Karl Lauterbach német egészségügyi miniszter nemrég jelentette be, hogy kormányuk a marihuána termesztésének és fogyasztásának úgynevezett ellenőrzött legalizálását javasolta. A tervezet szerint a kannabisz birtoklása 25 grammig és a termesztése is legális lesz, fejenként három fő kendernövény erejéig. Az úgynevezett kannabiszklubok egyszerre legfeljebb 25 gramm, havonta összesen 50 gramm kannabiszt értékesíthetnek tagjaiknak.

Labortej

Új trend indult el az USA-ban: tehéntej a laboratóriumból, méghozzá tehen nélkül. A tőgy helyett egy rozsdamentes tartályból folyik ki az „úgynevezett” tej. Az első sejttejfehérjékből készült termékek már megjelentek az amerikai piacon. A gyártók nagy reményeket fűznek ehhez a termékhez, amelyet mesterséges tejnek lehet nevezni. A mesterséges tehéntej előállításának technológiáját precíziós fermentációnak nevezik. „Itt pontosan egyetlen terméket gyártunk. Például tejfehérje, tejsavófehérje vagy kazein” – mondja Grzegorz Kubik a német agrarheute mezőgazdasági szakportálnak.

Negyven féle gyümölcs egyetlen fán

Különleges fának ad otthont a New York-i Syracuse Egyetem. Új fát hoztak létre, amelyen negyven különféle ízletes és egzotikus gyümölcs, köztük a cseresznye, az őszibarack, a szilva, a nektarin, de még a mandula is megtermelt.

A folyamat Sam Van Akennek köszönhetően jött létre, ő az, aki a fa nemesítésében és gondozásában is részt vett. Egy évtizeddel ezelőtt fogott bele ebbe az új projektbe, aminek célja, hogy a 40 gyümölcs fája megvalósulhasson. Ebben az időben bezárásra ítélték egy, a New York-i Állami Mezőgazdasági Kísérleti Állomás által működtetett gyümölcsöskertet, így az egyetemi tanárnak új munka után kellett néznie.

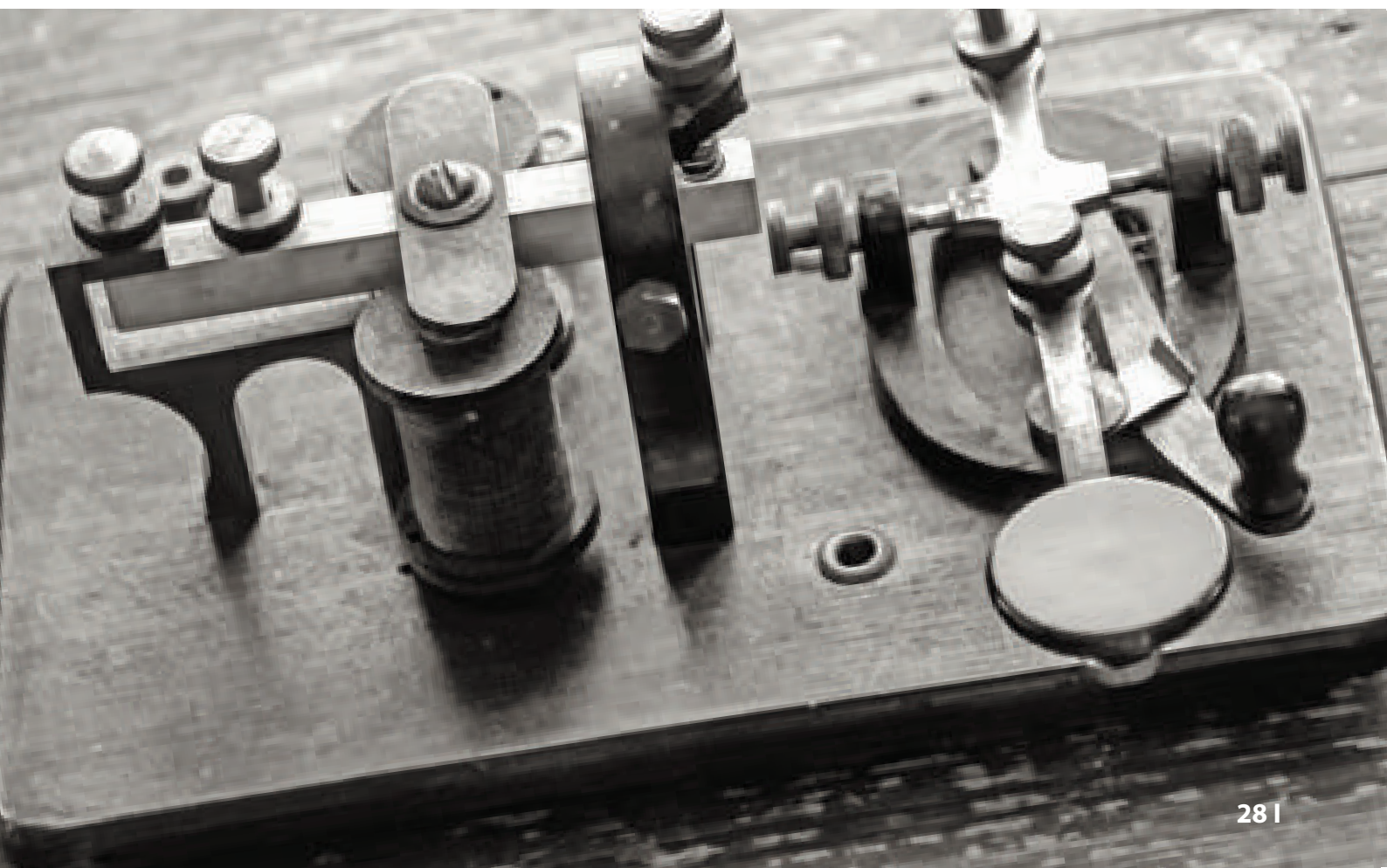
Ebből az állatból egyetlen egyed van a világon

Az állatvilág minden bizonnyal egyik legritkább látványosságával a Tennesseeben található Brights Állatkertben találkozhatunk, ugyanis július 31-én ott született egy foltok nélküli, teljesen egyszínű zsiráf, akiről úgy tartják, hogy az egyetlen ilyen példán lehet a földön.

A legmagasabb és leghosszabb nyakú szárazföldi élőlénynek számító zsiráfok foltjai elsősorban az álcázást szolgálják, mivel a vadonban ezek segítségével rejtőzhetnek el a ragadozók elől, vagyis az, hogy ez a példány egy állatkertben született, akár még magyarázatként is szolgálhatna, de minden bizonnyal semmi köze hozzá. Másrészt a foltok egyfajta hőszabályozást is biztosítanak, mivel a foltok alatt egy olyan érrendszer található, ami lehetővé teszi az állat számára, hogy az egyes foltok közepén keresztül adják le a hőt.

Veszélyes. Idegen állatfajok jelenhetnek meg

Fel kell készülni arra, hogy a klímaváltozás erősödése, illetve az évről évre egyre szélsőséesebb időjárás miatt több idegenhonos, invazív állatfaj jelenik majd meg Magyarországon - tudta meg az Agrárszektor az Agrárminisztériumtól. Kiemelték, ezek a fajok a térhódításukkal elképesztő mértékben veszélyeztetik a természetes életközösségeket, ráadásul hazánkba leggyakrabban Észak-Amerikából és Ázsiából kerülnek be, minden esetben emberi közvetítéssel. Hazánkban a leggyakrabban előforduló idegenhonos inváziós fajok a cifrarák, a jelzörák, az ékszerteknős, a fekete törpeharcsa, a nutria, a nyestkutya, a pénzmapocok és a mosómedve.

I Forrás

Híreket nem kommentálunk!